

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ - ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΙ

Περιεχόμενο: Η Ευρωπαϊκή Ιστορία, ως επί το πλείστον του 20ού αιώνα, με έμφαση στην Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, χωρίς όμως να απουσιάζουν οι αναδρομές και οι θεματικές περιγραφές διεργασιών και γεγονότων από προηγούμενους αιώνες.

Εγκαίνια: 6 Μαΐου 2017

Ιστορική προσέγγιση: Το Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας φιλοδοξεί να μεταδώσει μια υπερεθνική σύνοψη της Ιστορίας της Ευρώπης που λαμβάνει υπόψη την ποικιλομορφία και τις πολυάριθμες ερμηνείες και προσλήψεις αυτής. Το Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας επιδιώκει να συμβάλει στην κατανόηση της Ευρωπαϊκής Ιστορίας - και εντός του ευρύτερου παγκόσμιου γίνεσθαι - και να δώσει έναυσμα για ένα διάλογο σχετικά με την Ευρώπη και την Ευρωπαϊκή διαδικασία ολοκλήρωσης. Επίκεντρο της μόνιμης έκθεσης είναι η Ευρωπαϊκή Ιστορία του 20ού αιώνα και η Ιστορία της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, ιδωμένες υπό ένα ευρύ ιστορικό πρίσμα που θα φέρνει κοντά και αντικρουόμενες και συγκλίνουσες ιστορικές εμπειρίες των Ευρωπαίων.

Στόχοι Το Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας προτρέπει τους πολίτες να αναλογιστούν και να συζητήσουν την Ιστορία της Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Στόχοι του Σπιτιού είναι η διεύρυνση των γνώσεων, η διέγερση της περιέργειας και, με το πέρασμα του χρόνου, η εξέλιξή του σε τόπο ανταλλαγής ιδεών, προβληματισμού και διαλόγου με θέμα την Ευρώπη και την Ιστορία της, τόπο γόνιμων συναντήσεων μεταξύ ανθρώπων, ιδρυμάτων και κύκλων που καταπιάνονται με την Ευρωπαϊκή Ιστορία. Οι επισκέπτες παροτρύνονται να επιχειρήσουν μια κριτική θεώρηση της Ευρωπαϊκής Ιστορίας, των δυνατοτήτων και του μέλλοντος της Ηπείρου.

Τοποθεσία: Το κτήριο Eastman στο Parc Léopold, στην καρδιά της «ευρωπαϊκής συνοικίας» των Βρυξελλών. Το κτήριο αναπλάστηκε και επεκτάθηκε από τη διεθνή κοινοπραξία Atelier d'architecture Chaix & Morel & associés (Γαλλία), JSWD Architekten (Γερμανία) και TPF (Βέλγιο). Υπεύθυνη για τη σχεδίαση της μόνιμης έκθεσης είναι η εταιρεία Acciona Producciones y Diseño (Ισπανία) και υπεύθυνη παραγωγής είναι η εταιρεία Meyvaert Glass Engineering (Βέλγιο).

Γλώσσες: Τα κείμενα της μόνιμης έκθεσης διατίθενται σε 24 γλώσσες και όλο το υπόλοιπο υλικό σε 4 γλώσσες τουλάχιστον.

Ωράριο λειτουργίας: Ανοικτό 7 ημέρες την εβδομάδα· Δευτέρα: 13.00 έως 18.00, Τρίτη έως Κυριακή: 10.00 - 18.00. Είσοδος ελεύθερη. Κλειστά την 1η Ιανουαρίου, την 1η Μαΐου, την 1η Νοεμβρίου και στις 24, 25 και 31 Δεκεμβρίου.

Εγκαταστάσεις για τους επισκέπτες:

εστιατόριο, πωλητήριο, αμφιθέατρο, αίθουσες διδασκαλίας.

Τι προσφέρουμε: Η μόνιμη έκθεση περιέχει εκθέματα προερχόμενα από πάνω από 300 μουσεία και συλλογές από την Ευρώπη και αλλού· προσωρινές εκθέσεις· εκπαιδευτικά προγράμματα· εκδηλώσεις απευθυνόμενες τόσο στο τοπικό κοινό όσο και σε επισκέπτες από άλλες χώρες· εκδόσεις και ένα ευρύ φάσμα στοιχείων και πληροφοριών στο Διαδίκτυο.

Ομάδες στόχοι: Όλοι όσοι ενδιαφέρονται στην Ευρώπη και την ιστορία τους· συγκεκριμένες γνώσεις δεν απαιτούνται. Διατίθεται ειδικά διαμορφωμένο ενημερωτικό υλικό για συγκεκριμένες ομάδες, όπως οι νέοι, οι οικογένειες, τα σχολεία.

Εκθεσιακός χώρος: 4000 m² για τη μόνιμη έκθεση, 800 m² για τις προσωρινές εκθέσεις.

Μόνιμη έκθεση: Η μόνιμη έκθεση παρουσιάζει την πολιτική, οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ιστορία της Ευρώπης σε χρονολογική σειρά αλλά με σαφή θεματική διάρθρωση εντός αυτής της διαχρονικής προσέγγισης. Έμφαση δίνεται κατ' αρχήν στην Ευρωπαϊκή Ιστορία του 20ού αιώνα, χωρίς όμως να απουσιάζουν αναδρομές σε διεργασίες και γεγονότα προηγούμενων αιώνων που είχαν επίδραση στην ήπειρο. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στην Ιστορία της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Πρώτη προσωρινή έκθεση: "Interactions" είναι ο τίτλος της πρώτης προσωρινής έκθεσης του Σπιτιού της Ευρωπαϊκής Ιστορίας. Οι «Αλληλεπιδράσεις» φωτίζουν χαρακτηριστικές στιγμές και ενδιαφέρουσες ιστορίες επαφών και ανταλλαγών της Ευρωπαϊκής Ιστορίας.

Η εμπειρία των επισκεπτών: Οι επισκέπτες μπορούν να περιπλανηθούν στην Ευρωπαϊκή Ιστορία με τον δικό τους ρυθμό και από το δικό τους επίπεδο και μπορούν να σταματήσουν για να μελετήσουν οποιοδήποτε θέμα τους ενδιαφέρει ιδιαίτερα. Μεταξύ των πλέον προηγμένων μουσειολογικών μεθόδων και τεχνικών, επελέγησαν εκείνες που μέσω μιας πολυεπίπεδης παρουσίασης του περιεχομένου δίνουν τη δυνατότητα επισκέψεων σε διαφορετικούς ρυθμούς και βαθμούς εμβάθυνσης. Χάρη στις μεταβαλλόμενες διαθέσεις και χωρικές τυπολογίες και χάρη στη κυμαινόμενη πυκνότητα αντικειμένων και αλληλεπιδραστικών μέσων, η εμπειρία του επισκέπτη δεν κινδυνεύει σε καμία περίπτωση να είναι μονοδιάστατη. Επανεμφανιζόμενα στοιχεία όπως είναι τα ορόσημα λειτουργούν ως σημεία διασύνδεσης των διαφορετικών θεμάτων της έκθεσης.

Έξοδα: Το κόστος του έργου αποτιμάται περίπου σε 55,4 εκατομμύρια EUR. Το ποσό αυτό κάλυψε τις εργασίες μετατροπής, επέκτασης και ανακαίνισης του κτηρίου, την διαμόρφωση και εγκατάσταση της μόνιμης έκθεσης και της πρώτης προσωρινής έκθεσης, καθώς τα πρώτα στάδια της δημιουργίας μουσειακής συλλογής.

Προσωπικό: μια πολυσχιδής ομάδα επιστημονικού έργου, αποτελούμενη από ιστορικούς, μουσειολόγους, ειδικούς της εκπαίδευσης και διοικητικούς υπαλλήλους από 18 διαφορετικά κράτη μέλη διαμόρφωσε το περιεχόμενο της έκθεσης. Μια άλλη διεπιστημονική ομάδα επέβλεψε τις αρχιτεκτονικές και δομικές εργασίες στο πλαίσιο της ανοικοδόμησης και διαμόρφωσης του χώρου.

Χρηματοδότηση: Τα έξοδα διαμόρφωσης ανέλαβε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Όργανα Διοίκησης: Διοικητικό Συμβούλιο και Επιστημονική Επιτροπή ασκούν αντιστοίχως εποπτεία και παρέχουν συμβουλές.

Το Διοικητικό Συμβούλιο ασκεί εποπτεία και λαμβάνει αποφάσεις επί καίριων θεμάτων που άπτονται του έργου. Ειδική θέση συμβούλου κατέχει ο Harald Rømer, τέως Γενικός Γραμματέας του Κοινοβουλίου. Την προεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου ασκεί ο Δρ. Hans-Gert Pöttering, τέως Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Η Επιστημονική Επιτροπή, της οποίας την προεδρία ασκεί ο Δρ. Włodzimierz Borodziej, ιστορικός, και η οποία αποτελείται από καθηγητές πανεπιστημίου και εμπειρογνώμονες από μουσεία διεθνούς φήμης, συμβουλεύει την ομάδα επιστημονικού έργου του Σπιτιού επί όλων των ιστορικών και μουσειολογικών παραμέτρων.

Ερωτήσεις και απαντήσεις για το έργο

Ποιος ο λόγος για ένα Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας;

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί καρπό μιας διεργασίας δεκαετιών που επηρέασε βαθιά την οργάνωση και τη διακυβέρνηση των ευρωπαϊκών χωρών. Μέχρι πρότινος όμως δεν υπήρχε μουσείο για να θέσει την εν λόγω διεργασία εντός ενός ευρύτερου ιστορικού πλαισίου και για να συγκεντρώσει και να αντιπαραβάλει τις αντικρουόμενες εμπειρίες των διαφόρων ευρωπαϊκών χωρών και λαών.

Η γενιά των ανθρώπων που βίωσε τις τραγωδίες του 20ού αιώνα και έχτισε στη συνέχεια τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες απέρχεται σιγά-σιγά. Είναι ώρα συνεπώς για να παρουσιαστεί η εξέλιξη της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης κατά τρόπο κατανοητό από ένα ευρύτερο κοινό. Είναι ώρα επίσης να αναλυθούν οι κύριες ιστορικές της φάσεις, κινητήριες δυνάμεις και βλέψεις προκειμένου να μπορέσουν οι μελλοντικές γενιές να κατανοήσουν πώς και γιατί αναπτύχθηκε η σημερινή Ευρωπαϊκή Ένωση και ποιες ήταν οι συγκυρίες που επέτρεψαν και διαμόρφωσαν κάτι τέτοιο. Σε περιόδους κρίσεως είναι ιδιαίτερα σημαντικό να καλλιεργείται και να αναδεικνύεται με αδρά χρώματα η συνειδητοποίηση της πολιτισμικής κληρονομιάς και να υπενθυμίζεται ότι η ειρηνική συνεργασία δεν μπορεί να θεωρείται δεδομένη και αυτονόητη.

Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έστησε το Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας: για να προσφέρει στους επισκέπτες μια ευκαιρία προβληματισμού σχετικά με αυτήν την ιστορική διεργασία και τη σημασία της για το σήμερα. Το Κοινοβούλιο πιστεύει ότι το μουσείο μπορεί να αποτελέσει τόπο διαλόγου και κατανόησης σύγχρονών μας καταστάσεων υπό το πρίσμα της ιστορικής τους γένεσης και των ιστορικών βιωμάτων.

Ποιες είναι οι θεμέλιες αρχές του έργου;

Κινητήρια δύναμη του έργου υπήρξε από την αρχή η επιθυμία να προαχθεί η γνώση της ιστορίας της Ευρώπης και να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση ως προς τις αλληλοσυγκρουόμενες μνήμες στους κόλπους της Ευρώπης κατά τρόπο ανοιχτό και εμπνευσμένο. Η ακαδημαϊκή ανεξαρτησία και η διεθνής σύνθεση της ομάδας έργου υπήρξαν προαπαιτούμενα που έγιναν πράξη με την πρόσληψη

ειδικά για το έργο αυτό ιστορικών και μουσειολόγων από ολόκληρη την Ευρώπη. Η ομάδα εργάστηκε για να διαμορφώσει τις εκθέσεις έχοντας κατά νου την ισότιμη εκπροσώπηση του πολυσχιδούς χαρακτήρα και των διαφορών ερμηνειών της Ευρωπαϊκής Ιστορίας.

Μία συμβουλευτική επιτροπή υψηλού επιπέδου (η λεγόμενη ακαδημαϊκή επιτροπή) που απαρτίζεται από ιστορικούς και μουσειολόγους διεθνούς φήμης μεριμνά για την επιστημονική ακρίβεια και το ενδιαφέρον του περιεχομένου των εκθέσεων

Που βρίσκεται;

Το Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας στεγάζεται στο κτήριο Eastman στο Parc Léopold, όχι μακριά από τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα. Το κτήριο Eastman ανεγέρθηκε το 1935 για να στεγάσει οδοντιατρική κλινική για άπορα παιδιά. Η ανέγερσή του χρηματοδοτήθηκε από τον φιλόanthρωπο Αμερικανό επιχειρηματία George Eastman, εφευρέτη της φωτογραφικής μηχανής Kodak. Τον αρχιτεκτονικό διαγωνισμό που διοργανώθηκε με αντικείμενο τη μετατροπή του κτηρίου για να στεγάσει εκθέσεις κέρδισε κοινοπραξία αποτελούμενη από τους Chaix & Morel et associés από τη Γαλλία, JSWD Architekten από τη Γερμανία, και TPF από το Βέλγιο. Τα σχέδιά τους περιλάμβαναν ανακαίνιση της πρόσοψης και των γύρω όψεων – χωρίς αλλοίωση της ιστορικής αισθητικής του κτηρίου – και μοντέρνα επέκταση του αρχικού κτηρίου με άξονες τον αυλόγυρο και την οροφή.

Ποια ήταν η πορεία του έργου;

Το σχέδιο για τη δημιουργία Σπιτιού της Ευρωπαϊκής Ιστορίας διατυπώθηκε από τον τέως Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Δρ. Hans-Gert Pöttering στην εναρκτήρια ομιλία του το 2007. Το επόμενο έτος, επιτροπή αποτελούμενη από διακεκριμένους ιστορικούς και ειδικούς μουσειολόγους από διάφορες Ευρωπαϊκές χώρες εκπόνησε μια πρώτη εκδοχή του έργου με τον τίτλο «Βασικοί προσανατολισμοί για ένα Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας», βάσει της οποίας το Σπίτι θα έπαιρνε τη μορφή σύγχρονης έκθεσης και κέντρου τεκμηρίωσης και ενημέρωσης, σύμφωνα με τις πλέον εξελιγμένες αντιλήψεις του μουσειολογικού χώρου.

Από τον Ιανουάριο του 2011 και έπειτα, προσελήφθησαν τα μέλη της ομάδας επιστημονικού έργου. Η ομάδα, προερχόμενη από τις τέσσερις γωνίες της Ευρώπης, κατέληξε προοδευτικά στο όραμα και στην αποστολή του νέου μουσείου, διαμόρφωσε την αφήγηση που διέπει την μόνιμη έκθεση και επεξεργάστηκε επιμέρους θέματα όπως η υποδοχή των επισκεπτών, η προσωρινή έκθεση και η μεθοδολογία για τις συλλογές. Η ακαδημαϊκή επιτροπή συμβούλεψε την ομάδα στο έργο της και συμφώνησε με το αποτέλεσμα. Το Προεδρείο του Κοινοβουλίου, αποτελούμενο από τον Πρόεδρο και τους 14 Αντιπροέδρους, ενέκρινε όλες τις μείζονες αποφάσεις.

Ποια αφήγηση για το μουσείο;

Η μόνιμη έκθεση επικεντρώνεται στα φαινόμενα και στις διεργασίες που κυρίως διαμόρφωσαν την σύγχρονη Ευρώπη στο πέρασμα του χρόνου και επισημαίνει την ποικιλομορφία των εμπειριών, των αντιλήψεων και των ερμηνειών που άπτονται αυτών.

Δεν παρουσιάζει μεμονωμένα τις ιστορίες των κρατών και περιφερειών. Αυτό που την ενδιαφέρει είναι τα ευρωπαϊκά φαινόμενα. Η ομάδα επιστημονικού έργου προέκρινε τρία κριτήρια για τα γεγονότα ή τις ιδέες που εκτίθενται: να έχουν πρωτοεμφανισθεί στην Ευρώπη, να έχουν εξαπλωθεί στην Ευρώπη και να συνεχίζουν να μας αφορούν μέχρι σήμερα. Με βάση αυτά τα κριτήρια, η υπεύθυνη για το έργο ομάδα έχει αποκρυσταλλώσει έξι μεγάλα θέματα με μεγάλο αριθμό επιμέρους θεμάτων και ζητημάτων. Εδώ κι εκεί, η μόνιμη έκθεση ξεπερνά τα εξωτερικά σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Ευρωπαϊκή Ιστορία μπορεί να είναι πολυσύνθετη, πολύμορφη και πολυδιασπασμένη αλλά αποτελείται από πολλές και μεγάλης εμβέλειας ομοιότητες και εμπειρίες που αποτελούν κοινό κτήμα πάμπολλων ανθρώπων· η ανάδειξη όλων αυτών είναι η αποστολή της μόνιμης έκθεσης. Ξεκινώντας με τον πολυερμηνευμένο αρχαίο μύθο της Ευρώπης και του ταύρου, η έκθεση επισημαίνει καίριες πτυχές της κληρονομιάς της Ευρώπης που σημάδεψαν βαθιά την μορφή της και των οποίων οι επιπτώσεις είναι ακόμη και σήμερα ορατές.

Επιδιώκει το Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας να δημιουργήσει μια Ευρωπαϊκή ταυτότητα;

Η έννοια της ταυτότητας είναι μία από τις πλέον πολυσυζητημένες στον χώρο των πολιτισμικών σπουδών. Σε συνάρτηση με τις δραστηριότητες των μουσείων, αποτελεί θέμα πολλών δημοσιεύσεων και προβληματισμών. Ένας κοινά συμφωνημένος ορισμός για το τι θα μπορούσε να είναι η ευρωπαϊκή ταυτότητα δεν υπάρχει. Ο όρος είναι μάλλον περιοριστικός και αρκετά στατικός για να μπορέσει να χρησιμοποιηθεί ως βάση για το Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας. Εάν αποφάσιζε το Σπίτι να προτείνει έναν έτοιμο ορισμό της Ευρωπαϊκής ταυτότητας, τούτο θα λειτουργούσε ως φρένο στον διάλογο ενώ αντιθέτως χρειαζόμαστε πολυφωνία σε αυτήν την τόσο ενδιαφέρουσα και σύγχρονη συζήτηση. Αντί να δώσει έτοιμες απαντήσεις, το Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας προτιμά να δώσει ώθηση στον δημόσιο διάλογο για την ευρωπαϊκή μνήμη και συνείδηση.

Προτίθεται το Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας να υποκαταστήσει τις εθνικές ιστορίες;

Το Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας δεν θέλει να είναι το απλό άθροισμα των εθνικών ιστοριών και δεν θέλει να τις υποκαταστήσει. Το Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας φιλοδοξεί να αποτελέσει μια δεξαμενή

της Ευρωπαϊκής μνήμης που θα περιέχει εμπειρίες και ερμηνείες - όσο ποικίλες, αντικρουόμενες και αντιφατικές κι αν είναι αυτές. Η Ιστορία που παρουσιάζει είναι ποικιλόμορφη και όχι ομοιόμορφη, διαφοροποιημένη και όχι ομογενοποιημένη, κριτική και όχι υμνητική.

Πότε ξεκινά η αφήγηση;

Η μόνιμη έκθεση του Σπιτιού της Ευρωπαϊκής Ιστορίας, η καρδιά του νέου μουσείου, επικεντρώνεται στην Ευρωπαϊκή Ιστορία από τον 19ο αιώνα μέχρι σήμερα. Ορισμένες φορές, η παρουσίαση ξεκινά πολύ πρωτύτερα, φτάνοντας ακόμη και στην αρχαιότητα και τον Μεσαίωνα, διότι επιδιώκει να επεξηγήσει ορισμένα θεμελιώδη χαρακτηριστικά του Ευρωπαϊκού πολιτισμού και να διευκολύνει την κατανόηση των επισκεπτών για το παρόν και το μέλλον.

Αφετηρία της μόνιμης έκθεσης είναι ο μύθος της Ευρώπης, η μεταβολή των γεωγραφικών παραστάσεων κατά τη διάρκεια της Ιστορίας και ο προβληματισμός για το ποια μπορεί να είναι η Ευρωπαϊκή κληρονομιά. Η έκθεση επικεντρώνεται στην Ευρωπαϊκή Ιστορία του 19ου και του 20ού αιώνα - με ειδική έμφαση στην Ιστορία της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Υπάρχει κίνδυνος αλληλεπικάλυψης με το Parlamentarium που επίσης παρουσιάζει την ιστορία της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης;

Το Parlamentarium είναι το Κέντρο Επισκεπτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και καλύπτει τον ρόλο, τη λειτουργία και τις δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Το Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας από την άλλη είναι Μουσείο Ευρωπαϊκής Ιστορίας υπό μία πολύ ευρύτερη έννοια. Τα αντικείμενα των δύο διαφέρουν διότι διαφέρουν τα ιστορικά πλαίσια, οι επιδιώξεις, οι βλέψεις και τα εργαλεία που έχουν επιλέξει. Το Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας προσεγγίζει την Ιστορία από πολύ ευρύτερη οπτική γωνία και, όντας μουσείο, θέτει τα αντικείμενα - ως ιστορικές μαρτυρίες, στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος. Τα δύο εγχειρήματα είναι συμπληρωματικά μεταξύ τους.